

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ในการพัฒนาภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

2.1 ความหมายของสื่อออนไลน์

2.2 ประเภทของสื่อออนไลน์

2.3 ความสำคัญและประโยชน์ของสื่อออนไลน์

2.3.1 ความสำคัญของสื่อออนไลน์

2.3.2 ประโยชน์ของสื่อออนไลน์

2.4 ผลกระทบของการใช้สื่อออนไลน์

2.4.1 ผลกระทบเชิงสร้างสรรค์

2.4.2 ผลกระทบเชิงลบ

2.5 การพัฒนาภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียนด้วยตนเอง

2.6 สื่อสังคมออนไลน์กับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21

2.6.1 บทบาทของสื่อออนไลน์กับการเรียน

2.6.2 บทบาทของสื่อออนไลน์กับการสอน

2.7 การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้

2.7.1 ความหมายของแรงจูงใจ

2.7.2 การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้

2.7.3 ประเภทของแรงจูงใจ

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายของสื่อออนไลน์

จากการศึกษาความหมายของสื่อออนไลน์จากงานวิจัยและบทความวิจัย พบว่า มีผู้ให้ความหมายของสื่อออนไลน์ไปในทิศทางเดียวกันว่า สื่อออนไลน์ หมายถึง สื่อดิจิทัล หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการทางสังคม (Social Tool) และเป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีที่เรียกว่า เว็บ 2.0 (Web 2.0) เพื่อใช้สื่อสารระหว่างกัน ในเครือข่ายทางสังคม (Social Network) ผ่านทางเว็บไซต์และโปรแกรมประยุกต์บนสื่อใดๆ ที่มีการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต (ชนะวัฒน์ วรรณประภา, 2560; รักเกียรติ พันธุ์ชาติ, 2561 และสื่อออนไลน์กับการเรียนการสอน, www.smforedu.blogspot.com, 2557) และ “เครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อนุญาตให้แต่ละบุคคลเข้าถึง แลกเปลี่ยน สร้างเนื้อหา และสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ และการเข้าร่วมเครือข่ายออนไลน์ต่าง ๆ” รักเกียรติ พันธุ์ชาติ (2561) กล่าวว่า สื่อและเครือข่ายเหล่านี้เป็นของบริษัทต่างๆ ที่ให้บริการผ่านเว็บไซต์ของตน เช่น Facebook, Twitter, Hi5 และ Wikipedia โดยเน้นให้ผู้ใช้ทั้งที่ เป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารมีส่วนร่วม (Collaborative) อย่างสร้างสรรค์ในการผลิตเนื้อหาขึ้นเอง (User-Generate Content: UGC) ในรูปของข้อมูล ภาพ และเสียง ในขณะที่จักรกริช ปิยะ (2557) กล่าวว่า สื่อออนไลน์ คือ สื่อที่ผู้ส่งสารแบ่งปันสารซึ่งอยู่ในรูปแบบต่างๆ ไปยังผู้รับสารผ่านเครือข่ายออนไลน์โดยสามารถโต้ตอบกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารหรือผู้รับสารด้วยตนเอง

จากความหมายข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า สื่อออนไลน์เป็นเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลที่เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างเนื้อหา ติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือข้อมูลข่าวสารต่างๆ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยมีรูปแบบการสื่อสาร ทั้งในรูปแบบของการสร้างและการเผยแพร่ข้อมูล เพื่อใช้สื่อสารระหว่างกัน ในเครือข่ายทางสังคม (Social Network) ผ่านทางเว็บไซต์และโปรแกรมประยุกต์บนสื่อใดๆ ที่มีการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตทำให้แต่ละบุคคลสามารถเข้าถึง แลกเปลี่ยน สร้างเนื้อหา และสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ ได้อย่างง่าย

2.2 ประเภทของสื่อออนไลน์

จากการทบทวนเอกสารพบว่าสื่อออนไลน์สามารถแบ่งตามประเภทของการใช้งานได้ถึง 10 ประเภท ได้แก่ 1) Weblogs 2) Social Networking 3) Micro Blogging และ Micro Sharing 4) Online Video 5) Photo Sharing 6) Wikis 7) Virtual Worlds 8) Crowd Sourcing 9) Podcasting และ 10) Discuss / Review/ Opinion (สุภารัตน์ แพहित และณัฐสุดา กาญจน์เจริญ, 2559; สื่อสังคมออนไลน์กับการเรียนการสอน, www.smforedu.blogspot.com, 2557; และสื่อสังคมออนไลน์, www.sites.google.com, 2560) ซึ่งแต่ละประเภทมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) Weblogs หรือเรียกสั้นๆ ว่า Blogs คือ สื่อส่วนบุคคลบนอินเทอร์เน็ตที่ใช้เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ข้อคิดเห็น บันทึกส่วนตัว โดยสามารถแบ่งปันให้บุคคลอื่นๆ โดยผู้รับสารสามารถเข้าไปอ่าน หรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ ซึ่งการแสดงเนื้อหาของ Blog นั้นจะเรียงลำดับจากเนื้อหาใหม่ไปสู่เนื้อหาเก่า ผู้เขียนและผู้อ่านสามารถค้นหาเนื้อหาย้อนหลังเพื่ออ่านและแก้ไขเพิ่มเติมได้ตลอดเวลา เช่น Exteen, Bloggang, Wordpress, Blogger, และ Okanation

2) Social Networking หรือเครือข่ายทางสังคมในอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นเครือข่ายทางสังคมที่ใช้สำหรับเชื่อมต่อระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล เพื่อให้เกิดเป็นกลุ่มสังคม (Social Community) เพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนและแบ่งปันข้อมูลระหว่างกันทั้งด้านธุรกิจ การเมือง การศึกษา เช่น Facebook, Hi5, Ning, Linked in, Myspace, Youmeo, และ Friendster

3) Micro Blogging และ Micro Sharing หรือที่เรียกกันว่า “บล็อกจิ๋ว” ซึ่งเป็นเว็บเซอร์วิสหรือเว็บไซต์ที่ให้บริการแก่บุคคลทั่วไป สำหรับให้ผู้ให้บริการเขียนข้อความสั้นๆ ประมาณ 140 ตัวอักษร ที่เรียกว่า “Status” หรือ “Notice” เพื่อแสดงสถานะของตัวเองว่ากำลังทำอะไรอยู่ หรือแจ้งข่าวสารต่างๆ แก่กลุ่มเพื่อนในสังคมออนไลน์ (Online Social Network) ทั้งนี้ การกำหนดให้ใช้ข้อมูลในรูปข้อความสั้นๆ ก็เพื่อให้ผู้ใช้ที่เป็นทั้งผู้เขียนและผู้อ่านเข้าใจง่ายที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายคือ Twitter

4) Online Video เป็นเว็บไซต์ที่ให้บริการวิดีโอออนไลน์โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งปัจจุบันได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายและขยายตัวอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเนื้อหาที่น่าสนใจในวิดีโอออนไลน์ไม่ถูกจำกัดโดยผังรายการที่แน่นอนและตายตัว ทำให้ผู้ใช้บริการสามารถติดตามชมได้อย่างต่อเนื่อง เพราะไม่มีโฆษณา

รวมทั้งผู้ใช้สามารถเลือกชมเนื้อหาได้ตามความต้องการและยังสามารถเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้จำนวนมากอีกด้วย เช่น YouTube, MSN, และ Yahoo

5) Photo Sharing เป็นเว็บไซต์ที่เน้นให้บริการฝากรูปภาพ โดยผู้ใช้บริการสามารถอัปโหลดและดาวน์โหลดรูปภาพเพื่อนำมาใช้งานได้ ที่สำคัญนอกเหนือจากผู้ใช้บริการจะมีโอกาสแบ่งปันรูปภาพแล้ว ยังสามารถใช้เป็นพื้นที่เพื่อเสนอขายภาพที่ตนเองนำไปฝากได้อีกด้วย เช่น Flickr, Photobucket, Photoshop, Express, และ Zoom

6) Wikis เป็นเว็บไซต์ที่มีลักษณะเป็นแหล่งข้อมูลหรือความรู้ (Data/Knowledge) ซึ่งผู้เขียนส่วนใหญ่อาจจะเป็นนักวิชาการ นักวิชาชีพหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านต่างๆ ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ซึ่งผู้ใช้สามารถเขียนหรือแก้ไขข้อมูลได้อย่างอิสระ เช่น Wikipedia และ Google Earth

7) Virtual Worlds คือการสร้างโลกจินตนาการโดยจำลองส่วนหนึ่งของชีวิตลงไป จัดเป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่บรรดาผู้ท่องโลกไซเบอร์ใช้เพื่อสื่อสารระหว่างกันบนอินเทอร์เน็ตในลักษณะโลกเสมือนจริง (Virtual Reality) ซึ่งผู้ที่เข้าไปใช้บริการอาจจะบริษัทหรือองค์กรด้านธุรกิจ ด้านการศึกษา รวมถึงองค์กรด้านสื่อ เช่น สำนักข่าวรอยเตอร์ สำนักข่าวซีเอ็นเอ็น ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อพื้นที่เพื่อให้บุคคลในบริษัทหรือองค์กรได้มีช่องทางในการนำเสนอเรื่องราวต่างๆ ไปยังกลุ่มเครือข่ายผู้ใช้สื่อออนไลน์ ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่ม ลูกค้าทั้งหลัก และรองหรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท หรือองค์กรก็ได้ ปัจจุบันเว็บไซต์ที่ใช้หลัก Virtual Worlds ที่ประสบความสำเร็จและมีชื่อเสียง คือ Second life

8) Crowdsourcing มาจากการรวมของคำสองคำคือ Crowd และ Outsourcing เป็นหลักการขอความร่วมมือจากบุคคลในเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยสามารถจัดทำในรูปของเว็บไซต์ที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อค้นหาคำตอบและวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ทั้งทางธุรกิจ การศึกษา รวมทั้งการสื่อสาร โดยอาจจะเป็นการดึงความร่วมมือจากเครือข่ายทางสังคมมาช่วยตรวจสอบข้อมูลเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะ กลุ่มคนที่เข้ามาให้ข้อมูลอาจจะเป็นประชาชนทั่วไปหรือผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่อยู่ในภาคธุรกิจหรือแม้แต่ในสังคมนักข่าว ข้อดีของการใช้หลัก Crowdsourcing คือ ทำให้เกิดความหลากหลายทางความคิดเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนช่วยตรวจสอบหรือคัดกรองข้อมูลซึ่งเป็นปัญหาสาธารณะร่วมกันได้ เช่น Idea storm และ My Starbucks Idea

9) Podcasting หรือ Podcast มาจากการรวมตัวของสองคำ คือ “Pod” กับ “Broadcasting” ซึ่ง “Pod” หรือ Personal On - Demand คือ อุปสงค์หรือความต้องการส่วนบุคคล ส่วน “Broadcasting” เป็นการนำสื่อต่างๆ มารวมกันในรูปของภาพและเสียง หรืออาจกล่าวง่ายๆ Podcast คือ การบันทึกภาพและเสียงแล้วนำมาไว้ในเว็บเพจ (Web Page) เพื่อเผยแพร่ให้บุคคลภายนอก (The public in general) ที่สนใจดาวน์โหลดเพื่อนำไปใช้งาน เช่น Dual Geek Podcast และ Wiggly Podcast

10) Discuss / Review/ Opinion เป็นเว็บบอร์ดที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถแสดงความคิดเห็น โดยอาจจะเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ประเด็นสาธารณะทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เช่น Epinions, MouthShut, Yahoo, Answer, Pantip, และ Yelp

อย่างไรก็ตาม พิชิต วิจิตรบุญรักษ์ (2554) ได้แบ่งประเภทของสื่อออนไลน์แตกต่างออกไป โดยแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ 1) บล็อก (Bloggging) 2) ทวิตเตอร์และไมโครบล็อก (Twitter and Microblogging) 3) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking) และ 4) การแบ่งปันสื่อทางออนไลน์ (Media Sharing) โดย พิชิต วิจิตรบุญรักษ์ ได้อธิบายรายละเอียดของสื่อออนไลน์แต่ละประเภท ดังนี้

1) บล็อก (Bloggging) บล็อกมาจาก Web และ Log แล้วย่อเหลือ Blog ซึ่งหมายถึงประเภทของระบบการจัดการเนื้อหาที่อำนวยความสะดวกให้ผู้เขียนบล็อกเผยแพร่และแบ่งปันบทความของตนเอง โดยบทความที่โพสต์ลงบล็อกเป็นการแสดงความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนบล็อก ซึ่งจุดเด่นของบล็อก คือ การสื่อสารถึงกันอย่างเป็นกันเองระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านบล็อกผ่าน การแสดงความคิดเห็น (Comments) ซึ่งบล็อกที่ผู้คนนิยมเข้าไปสร้างบล็อกของตนเองมีอยู่สองเว็บไซต์ ได้แก่ Blogger และ WordPress

2) ทวิตเตอร์และไมโครบล็อก (Twitter and Microblogging) Twitter เป็นไมโครบล็อกที่จำกัดการโพสต์แต่ละครั้งพิมพ์ได้ไม่เกิน 140 ตัวอักษร ในปัจจุบัน Twitter เป็นที่นิยมใช้งานของผู้คนเพราะใช้งานง่าย และใช้เวลาไม่มากนัก รวมทั้งเป็นที่นิยมขององค์กรต่างๆ ที่ใช้ Twitter ในการแจ้งกิจกรรมต่างๆ และความเคลื่อนไหวของธุรกิจ เพื่อไม่ให้ขาดการติดต่อกับสังคม ซึ่งหากต้องการมี เลขที่บัญชี (Account) สำหรับ Twitter สามารถเข้าไปสมัครได้ที่เว็บไซต์ของ Twitter ในขณะที่ไมโครบล็อก คือ รูปแบบหนึ่งของบล็อกที่มีการจำกัดขนาดของการโพสต์ในแต่ละครั้ง

3) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking) เครือข่ายสังคมออนไลน์ คือ เว็บไซต์ที่ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารกับเพื่อนทั้งที่รู้จักมาก่อน หรือรู้จักภายหลังทางออนไลน์ ซึ่งเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์แต่ละแห่ง มีคุณลักษณะแตกต่างกันออกไป แต่ส่วนประกอบหลักที่มีเหมือนกัน คือ โปรไฟล์ (Profiles - เพื่อแสดงข้อมูลส่วนตัวของเจ้าของบัญชี) การเชื่อมต่อ (Connecting - เพื่อสร้างเพื่อนกับคนที่รู้จักและไม่รู้จักทางออนไลน์) และการส่งข้อความ (Messaging - อาจเป็นข้อความส่วนตัว หรือข้อความสาธารณะ) เป็นต้น โดยมี Facebook เป็นเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมสูงสุดในปัจจุบัน

4) การแบ่งปันสื่อทางออนไลน์ (Media Sharing) เว็บไซต์ที่เกี่ยวกับการแบ่งปันสื่อทางออนไลน์ เป็นเว็บไซต์ที่ให้ผู้ใช้งานสามารถทำการอัปโหลด (Upload) ไฟล์สื่อผสม (Multimedia) ขึ้นสู่เว็บไซต์ เพื่อแบ่งปันข้อมูลแก่ผู้ใช้งานทั่วไป ซึ่งในปัจจุบันได้รับความนิยมมาก เพราะด้วยความที่เป็นสื่อผสมเอง ไม่ว่าจะเป็นรูป สไลด์ หรือวิดีโอ รวมทั้งการใช้งานง่ายขึ้นของกล้องดิจิทัล และกล้องวิดีโอ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่นำมาสู่การได้ไฟล์สื่อผสมแบบต่างๆ ออกมา เว็บไซต์ประเภทนี้ที่ได้รับความนิยม คือ YouTube (สำหรับแบ่งปันไฟล์วิดีโอ) Flickr (สำหรับแบ่งปันไฟล์รูป) และ slide share (สำหรับแบ่งปันไฟล์พรีเซนเทชัน)

ประเภทของสื่อออนไลน์ในปัจจุบันนั้นมีทั้งหมด 10 ประเภทตามที่งานวิจัยได้กล่าวมาข้างต้น ซึ่งประเภทของสื่อออนไลน์ที่เป็นที่นิยมและใช้กันมากที่สุด คือ สื่อออนไลน์ประเภทเครือข่ายสังคม (Social networking site) ซึ่งเป็นประเภทของสื่อออนไลน์ที่บุคคลหรือหน่วยงานสามารถสร้างข้อมูลและเปลี่ยนแปลงข้อมูล โดยที่บุคคลอื่นสามารถเข้ามาแสดงความคิดเห็นหรือเผยแพร่ สนทนาโต้ตอบได้ (ชนะวัฒน์ วรรณประภา, 2560) โดยเครือข่ายสังคมที่เป็นที่นิยมมากที่สุด คือ Facebook เพราะเป็นเครือข่ายสังคมที่สามารถเข้าถึงได้ทุกเพศทุกวัย สะดวก และรวดเร็วต่อการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้ อีกทั้งยังสามารถใช้บนสมาร์ตโฟนที่เป็นเครื่องมือการสื่อสารพื้นฐานของผู้คนในยุคปัจจุบัน (SOCIAL MEDIA ในปี 2019 แพลตฟอร์มไหนที่ยังไปต่อได้, www.wynnssoftstudio.com, 2562; ส่องสตูดิโอ "โซเชียลมีเดีย" โลก, www.komchadluek.net, 2562)

2.3 ความสำคัญและประโยชน์ของสื่อออนไลน์

2.3.1 ความสำคัญของสื่อออนไลน์

เมื่อสิบปีที่แล้ว ไม่มีใครคิดว่าอินเทอร์เน็ต และสื่อออนไลน์จะเข้ามามีบทบาทและอิทธิพลต่อชีวิตของมนุษย์ ในปี พ.ศ. 2553 ที่ทั่วโลกมีปัญหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจถดถอย แต่ในโลกของอินเทอร์เน็ตและสื่อออนไลน์ยังคงมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และในอนาคตสื่อออนไลน์จะเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตของมนุษย์ และคนส่วนใหญ่จะมีโน้ตบุ๊ก หรือเครื่องมือที่ใกล้เคียง เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต ที่สามารถพกพาติดตัวได้ตลอดเวลา และการเข้าถึงสื่อออนไลน์ก็จะเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมืองในอนาคต (รติบดี สิทธิปัญญา, 2562) ทั้งนี้ เครือข่ายออนไลน์หรือสื่อออนไลน์มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับบุคคล เพื่อการแลกเปลี่ยนข่าวสารและการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

เครือข่ายออนไลน์ เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ในสังคมโดยการเชื่อมโยงกับหลายๆบุคคล เพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูลต่างๆ และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การศึกษา การสื่อสาร การตลาด และบันเทิง ทำให้สื่อออนไลน์เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของคนทุกเพศ ทุกวัย โดยสื่อออนไลน์ทำให้ชีวิตประจำวันง่ายขึ้น จากที่ต้องใช้โทรศัพท์โทรหากัน ปัจจุบันสามารถใช้แอปพลิเคชันในการสื่อสารกันได้ เช่น LINE, Facebook เป็นต้น ซึ่งเป็นช่องทางที่สะดวกรวดเร็ว และยังสามารถรับรู้ข่าวสารต่างๆ ผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้โดยง่าย แทนที่จะต้องรอข่าวจากโทรทัศน์ หรืออ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนก็เข้าถึงข่าวสารได้โดยง่ายเพราะเทคโนโลยี อีกทั้ง สื่อออนไลน์มีการพัฒนาอยู่เสมอ และตลอดเวลา (กายกาญจน์ เสนแก้ว, 2558)

สื่อออนไลน์เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญและจำเป็นในยุคปัจจุบัน เพราะมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยของโลก ซึ่งผู้คนจะนิยมใช้สื่อออนไลน์ในการติดต่อสื่อสารกันทั่วโลก เพราะสามารถเข้าถึงได้ง่ายและใช้ได้ในทุกที่ ทุกเวลา ทุกเพศ และทุกวัย อีกทั้ง ยังสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของตนเองผ่านสื่อออนไลน์ได้อีกด้วย (กันธิรา ฉายาวงศ์, 2555) ดังนั้น สื่อออนไลน์จึงมีความจำเป็นและสำคัญในการดำเนินชีวิตของคนในยุคสมัยนี้ รวมไปถึง การเผยแพร่ข้อมูล หรือการติดต่อสื่อสาร ส่วนใหญ่จะนิยมผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสื่อออนไลน์

ในปัจจุบันสื่อออนไลน์มีอิทธิพลและความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เพราะคนส่วนใหญ่จะนิยมติดต่อสื่อสารกันผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสื่อออนไลน์ หรือผ่านทางเว็บไซต์ และโปรแกรมประยุกต์ต่างๆ โดยการเชื่อมต่อผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้ที่มีส่วนร่วมเป็นผู้ส่งสารและรับสารมีการผลิตเนื้อหาขึ้นในรูปแบบของข้อมูล ภาพ และเสียง (สื่อสังคมออนไลน์, www.pitikanwisetdi.blogspot.com,

2559 และความสำคัญของ Social Media ในยุคปัจจุบัน , www.slideshare.net, 2561) ทั้งนี้ การใช้สื่อออนไลน์ต่างๆ ต้องอยู่ในขอบเขตของความพอประมาณใช้ในปริมาณที่เหมาะสมเพื่อเป็นผลดีต่อสายตาและร่างกาย รวมไปถึงการใช้ที่ถูกต้องและเหมาะสมจะทำให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด

ความสำคัญของสื่อออนไลน์ต่อการเรียนรู้และดำเนินชีวิตประจำวันในปัจจุบันนี้มีอิทธิพลอย่างมากเพราะเป็นเครื่องมือที่คนส่วนใหญ่เลือกใช้ในการรับรู้ข่าวสาร ติดต่อสื่อสาร หรือเผยแพร่ข้อมูลไปยังผู้อื่น เพราะสื่อออนไลน์สามารถเข้าถึงผู้คนได้ทั่วทุกมุมโลก ทำให้ผู้คนมีความทันสมัย และเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน แต่มีสื่อออนไลน์จะสามารถรับรู้หรือติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้โดยง่าย ฉะนั้น สื่อออนไลน์มีความสำคัญอย่างมากในยุคปัจจุบัน ซึ่งสื่อออนไลน์มีการพัฒนาอยู่เสมอ เข้าถึงง่าย และเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของผู้คนส่วนใหญ่ รวมไปถึง การนำความสำคัญของสื่อออนไลน์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ และประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้หรือดำเนินชีวิตประจำวันด้วย

2.3.2 ประโยชน์ของสื่อออนไลน์

ประโยชน์ของสื่อออนไลน์ สุภารัตน์ แพहित และณัฐสุดา กาญจน์จเจริญ (2559) กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อออนไลน์ไว้ 8 ประการ ซึ่งหากใช้อย่างเหมาะสมจะทำให้เกิดประโยชน์อย่างมากต่อผู้ใช้งานโดยตรง เพราะสื่อออนไลน์มีประโยชน์ต่อผู้ใช้ในระดับหนึ่งและสามารถส่งผลดีหากใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยประโยชน์ของสื่อออนไลน์นั้นขึ้นอยู่กับลักษณะการเลือกใช้สื่อออนไลน์ของผู้ใช้งาน เช่น 1) ใช้แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ในสิ่งที่สนใจร่วมกันได้ 2) เป็นคลังความรู้ขนาดใหญ่ที่สามารถเข้าไปค้นหาข้อมูลได้ 3) ประหยัดค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น 4) เป็นสื่อในการนำเสนอผลงานของตนเอง 5) ใช้เป็นสื่อในการโฆษณา 6) ช่วยสร้างรายได้ให้แก่ผู้ใช้งาน 7) ช่วยให้มีการผ่อนคลายจากการทำงาน 8) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีจากเพื่อนสู่เพื่อนได้ ดังนั้น หากใช้สื่อออนไลน์อย่างถูกต้องและตรงตามลักษณะการใช้งานจะทำให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ใช้งาน รวมไปถึง ผู้คนทั่วโลกที่ใช้สื่อออนไลน์ในการติดต่อสื่อสารในยุคไร้พรมแดนเช่นนี้ก็จะได้รับประโยชน์ที่แตกต่างกันไปเช่นกัน

สื่อออนไลน์มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งานโดยตรง เพราะยุคสมัยนี้คือ ยุคของเทคโนโลยีหรือยุคไร้พรมแดน ที่ผู้คนทั่วโลกสามารถหาประโยชน์จากการใช้งานผ่านสื่อออนไลน์ และถูกนำมาใช้ในการติดต่อสื่อสารในหลายระดับ ทั้งระดับการสื่อสารระดับโลก การสื่อสารระดับสื่อสารมวลชน การสื่อสารระหว่างองค์กร การสื่อสารระหว่างกลุ่ม และการสื่อสารระหว่างบุคคล ซึ่งการสื่อสารผ่านทางสื่อออนไลน์

ที่ช่วยสร้างความสนิทสนมให้แก่ผู้ติดต่อสื่อสาร คือ การใช้กลยุทธ์แบบปากต่อปาก (Word of Mouth) เช่น การบอกเล่าชีวิตประจำวัน การแบ่งปันประสบการณ์ที่พบในสังคมเพื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้ และการโพสต์ข้อความแสดงข้อความส่วนตัว (คันธิรา ฉายาวงศ์, 2555)

สื่อออนไลน์, www.unmeeonline.org (2560) กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อออนไลน์ไว้ว่า ประโยชน์ของสื่อออนไลน์ คือ ทำให้ทุกคนสามารถรับรู้ข่าวสาร ความเคลื่อนไหว หรือการประชาสัมพันธ์เรื่องราวต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว และทันสมัย เช่น ข่าวสารที่ปรากฏบนสื่อออนไลน์จะทำให้ผู้คนรับรู้เป็นอันดับแรก และรวดเร็วในการแพร่กระจายของข้อมูล ดังนั้น การใช้สื่อออนไลน์จึงช่วยให้ผู้คนตามทันกระแสสังคมหรือกระแสของโลก อีกทั้ง ยังเป็นเสมือนคลังข้อมูลขนาดย่อมที่สามารถเสนอโพสต์ หรือแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ผู้อื่นสนใจและเข้ามาร่วมแบ่งปันข้อมูลด้วยกัน

ประโยชน์ของสื่อออนไลน์สามารถกล่าวสรุปได้ว่า หากใช้อย่างเหมาะสมจะทำให้เกิดประโยชน์อย่างมากต่อผู้ใช้งาน โดยตรง เพราะสื่อออนไลน์มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งานในระดับหนึ่งและสามารถส่งผลดีหากใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยประโยชน์ของสื่อออนไลน์นั้นขึ้นอยู่กับลักษณะการเลือกใช้สื่อออนไลน์ของผู้ใช้งาน เช่น มีความสะดวก รวดเร็ว สามารถติดต่อสื่อสารกัน ได้ทั่วถึง ทั้งการสื่อสารระดับสื่อสารมวลชน การสื่อสารระหว่างองค์กร การสื่อสารระหว่างกลุ่ม และการสื่อสารระหว่างบุคคล และมีการเผยแพร่ข่าวสารที่น่าสนใจ ซึ่งหากผู้ใช้งานรู้จักการใช้สื่อออนไลน์ให้เหมาะสมและถูกต้องก็จะได้รับประโยชน์และผลตอบแทนที่ดีจากสื่อออนไลน์

2.4 ผลกระทบของการใช้สื่อออนไลน์

ในปัจจุบันสื่อออนไลน์มีการพัฒนาให้มีการใช้งานได้หลายรูปแบบ เช่น ผู้ใช้สามารถใช้สื่อออนไลน์ในการสื่อสารระหว่างกัน เพราะสื่อออนไลน์มีความสะดวก และรวดเร็วต่อการใช้งาน ไม่ว่าผู้ส่งสารและผู้รับสารจะอยู่ที่ไหนก็สามารถใช้สื่อออนไลน์ในการติดต่อสื่อสารกันได้ แต่ใช้ว่าสื่อออนไลน์จะให้เพียงแก่คุณประโยชน์ต่อผู้ใช้งาน หากยังสามารถให้ผลกระทบในทางลบได้เช่นกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับวิจารณญาณของผู้ใช้สื่อ เช่น การใช้สื่อออนไลน์อย่างไร้สาระ ใช้ดูหนัง เล่นเกม หรือแชททั้งวันจนสูญเสีย

เวลาไปอย่างเปล่าประโยชน์ ทำให้ส่งผลกระทบต่อการศึกษา การงาน และใช้เวลาไปอย่างไร้ค่า (ประวิตร จันทร์อัป, 2561) ผลกระทบของการใช้สื่อออนไลน์สามารถจำแนกได้ทั้งเชิงสร้างสรรค์และเชิงลบ ดังนี้

2.4.1 ผลกระทบเชิงสร้างสรรค์

เสาวภาคย์ แผลมเพ็ชร (2559) กล่าวถึงผลกระทบเชิงสร้างสรรค์ของการใช้สื่อออนไลน์ไว้ว่า หากใช้สื่อออนไลน์อย่างสร้างสรรค์และเหมาะสมต่อการใช้งานจะทำให้เกิดผลดีและประโยชน์มากมาย ดังนี้ 1) มีการเปลี่ยนแปลงในการโฆษณาและการตลาด สามารถนำสื่อออนไลน์ไปใช้เพื่อการโฆษณาและการตลาดได้เป็นอย่างดี มีความสะดวกรวดเร็วในการใช้งาน 2) มีการเปลี่ยนแปลงของการประชาสัมพันธ์ การสื่อสารมวลชนและการกระจายข่าว รูปแบบการประชาสัมพันธ์ของบริษัท หรือองค์กรนั้นมีช่องทางเพิ่มมากขึ้นเมื่อมีการใช้สื่อออนไลน์ เช่น Facebook, Google Site, Twitter, LINE และ YouTube 3) สามารถนำไปใช้ในการรับสมัครงาน และการหางานได้เป็นอย่างดี ข้อมูลการรับสมัครงานจะปรากฏอยู่ในเว็บไซต์ หรืออยู่ในสื่อออนไลน์ ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก และรวดเร็ว การกรอกใบสมัครงานสามารถกรอกได้จากในระบบออนไลน์ได้โดยไม่ต้องเสียเวลาสำหรับการเดินทางมาสมัครด้วยตนเองเหมือนเช่นในอดีต

2.4.2 ผลกระทบเชิงลบ

นอกจาก กานดา รุณนะพงศา สายแก้ว (2556) ได้กล่าวถึงผลกระทบเชิงสร้างสรรค์ของการใช้สื่อออนไลน์แล้วยังกล่าวถึงผลกระทบเชิงลบของการใช้สื่อออนไลน์ไว้ด้วยว่า หากใช้สื่อออนไลน์ที่ไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสมจะทำให้เกิดผลกระทบหรือผลเสียจากการใช้งาน ซึ่งจะส่งผลที่ไม่ดีต่อผู้ใช้งาน หากเกิดจากความไม่ตั้งใจหรือทำไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์จะส่งผลกระทบต่อผู้อื่นด้วย ซึ่งผลกระทบเชิงลบมีดังนี้ 1) ใช้เวลามากเกินไปในการใช้สื่อออนไลน์ โดยไม่แบ่งเวลาหรือไม่คำนึงถึงความเหมาะสมในการใช้งาน จะส่งผลเสียต่อสุขภาพ และส่งผลกระทบต่อเรื่องอื่นๆ ที่จำเป็นหรือเสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์ 2) ใช้เวลาไม่เหมาะสมในการใช้สื่อออนไลน์ โดยบางคนใช้ขณะที่กำลังเรียนหรือทำงาน หรือบางคนใช้ขณะที่กำลังเดิน การใช้ในลักษณะนี้ไม่เหมาะสมอย่างมากจะส่งผลกระทบต่อตัวเองและผู้อื่น 3) มีการใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสม อาจจะใช้คำหยาบหรือคำที่ไม่เหมาะสมในการพูดคุยกับผู้อื่นหรือพูดล่วงเกิน จะส่งผลให้ผู้อื่นเดือดร้อน 4) โปสต์ข้อมูลที่เป็นผลเสียต่อตนเองและผู้อื่นเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมและทำให้เกิดผลเสียและความเดือดร้อนทั้งตัวเองและผู้อื่น

2.5 การพัฒนาภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียนด้วยตนเอง

การที่จะสื่อสารกัน มนุษย์ต้องรู้จัก เข้าใจ และสื่อสารกันภายใต้ภาษาเดียวกัน ในปัจจุบันมีการใช้ภาษาในการดำรงชีวิตหรือการทำงานอยู่มากมาย และแต่ละประเทศยังคงใช้ภาษาที่แตกต่างกันออกไป เนื่องด้วยความแตกต่างทางวัฒนธรรม และเชื้อชาติ (ชาตยณรงค์ อินทรประเสริฐ, 2534) ด้วยเหตุนี้ มนุษย์จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาที่สำคัญเพื่อที่จะสื่อสารให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ภาษาอังกฤษนับเป็นภาษาที่สำคัญสำหรับคนไทย เพราะคนไทยมีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตั้งแต่เรียนระดับอนุบาล แต่คนไทยยังมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษที่น้อย (ภราดร สุขพันธ์, 2561) ซึ่ง ดร.พิสิทธิ์ นุ่นเกลี้ยง (2017) ได้ให้เหตุผลว่า ทำไมคนไทยยังไม่เก่งภาษาอังกฤษไว้ว่า รู้คำศัพท์น้อย ไม่ค่อยได้ใช้ ไม่เคยไปต่างประเทศ และไม่ใช้ภาษาพ่อภาษาแม่ ดังนั้น ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สำคัญในปัจจุบัน จึงต้องมีการพัฒนาภาษาอังกฤษอยู่เสมอ

การพัฒนาภาษาอังกฤษที่ถือว่าเป็นภาษาที่สำคัญนั้น เพียงแค่การเรียนการสอนเฉพาะภายในห้องเรียนหรือชั้นเรียนอาจไม่เพียงพอต่อการเรียนรู้หรือพัฒนาภาษาอังกฤษของนักศึกษา ซึ่งหากนักศึกษาต้องการที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ดีขึ้นหรือนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ นักศึกษาต้องใช้วิธีการเรียนรู้ฝึกฝนและพัฒนาภาษาอังกฤษ โดยการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองนอกชั้นเรียน หากเวลาว่างหลังจากการเรียนหรือกิจกรรมอื่นๆ มาเรียนรู้หรือฝึกฝนเพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษด้วยตนเอง อาจจะไปเรียนหรือฝึกฝนอยู่ที่บ้าน หอพัก หรือสถานที่อื่นๆ ที่สะดวกและเหมาะสม (พัชรี โภคาสัมฤทธิ์, 2552) อีกทั้ง การพัฒนาภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียนที่ง่ายและสะดวกต่อนักศึกษาคือ การฝึกฝนและพัฒนาโดยการอ่านหนังสือ ทบทวนบทเรียน หรือผ่านทางสื่อออนไลน์ก็ได้เช่นกัน

ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี และการเติบโตของนักศึกษาในยุคปัจจุบันเป็นไปอย่างสอดคล้องกัน ทำให้นักศึกษาใช้เวลาส่วนมากทั้งเล่น และเรียนรู้อยู่ในสื่อออนไลน์ ซึ่งหากนักศึกษานำการใช้สื่อออนไลน์ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันมาปรับใช้ในการเรียนรู้ และพัฒนาภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียน จะทำให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้ง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้อีกด้วย (ศรพทศร, 2556) ซึ่งมีสื่อออนไลน์ที่สามารถช่วยให้นักศึกษาสามารถพัฒนาภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียนได้ด้วยตนเองที่แตกต่างกันออกไป เช่น การเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Learning: e-Learning), การเรียนผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Book: e-Book) และการฝึกการฟังบทสนทนาภาษาอังกฤษใน

ภาพยนตร์ (Soundtrack Movies) (สุพล พรหมมาพันธุ์, 2560) ดังนั้น การพัฒนาภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียนที่น่าสนใจและสะดวกคือ การนำสื่อออนไลน์มาช่วยในการพัฒนาภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การสื่อสารเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องกระทำ แต่ต้องสื่อสารภายใต้ภาษาเดียวกัน จึงจะสามารถเข้าใจกันและกันได้ การสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษเป็นสิ่งที่สำคัญในปัจจุบัน เพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ทางการที่นิยมใช้ทั่วโลก ซึ่งประเทศไทยก็ได้นำภาษาอังกฤษเข้ามามีบทบาทในประเทศ ดังนั้น คนไทยจึงต้องมีการพัฒนาภาษาอังกฤษอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดซึ่งความรู้ และต้องมีการพัฒนาภาษาหลายๆ ด้าน เช่น การเรียนรู้ในชั้นเรียนและการเรียนรู้นอกชั้นเรียน ด้วยเหตุนี้ การที่จะพัฒนาภาษาอังกฤษด้วยการเรียนรู้นอกชั้นเรียนให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องพัฒนาภาษาโดยนำสื่อออนไลน์เข้ามาช่วย เพราะในปัจจุบันสื่อออนไลน์มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และมีแหล่งความรู้มากมายให้ผู้เรียนเลือกเรียนรู้หรือพัฒนาภาษาอังกฤษ ได้ตามที่ผู้เรียนตั้งเป้าหมายไว้

2.6 สื่อออนไลน์กับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21

ในยุคศตวรรษที่ 21 หรือยุคโลกาภิวัตน์ มนุษย์ได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการนำสื่อออนไลน์มาเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิต รวมไปถึงการเรียนการสอนที่มีความสำคัญกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนก้าวทันโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (ภาสกร เรืองรอง และคณะ, 2556 และนภาพร ชลาธิภย์, 2558) ดังนั้น ครูถือเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ครูในศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นต้องปรับตัวและเรียนรู้ให้เท่าทันยุคสมัย โดยต้องพัฒนาทักษะด้านต่างๆ อยู่เสมออย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถนำมาเป็นเครื่องมือสำคัญและเป็นประโยชน์สำคัญต่อการยกระดับคุณภาพทางการศึกษา โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้ามามีบทบาทอย่างมากในปัจจุบันและในอนาคต เพื่อแนะนำและส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดเวลา แก้ไขปัญหาโดยใช้เทคโนโลยีสื่อออนไลน์ ตลอดจนลดความไม่เท่าเทียมทางการศึกษาในโรงเรียนที่ห่างไกลอีกด้วย (นรัชต์ สีนเชียร และอดุลย์ วงศ์วิบูลย์, 2557)

2.6.1 บทบาทของสื่อออนไลน์กับการเรียน

ในปัจจุบันเด็กยุคใหม่เกิดมาพร้อมกับเทคโนโลยีที่ทันสมัยและสามารถค้นหาสิ่งต่างๆ ได้ในสื่อออนไลน์ ซึ่งสื่อออนไลน์ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น และ

สามารถนำมาช่วยในการเรียนไม่ว่าจะเป็นการทำงานเอกสาร การส่งงาน การนำเสนองาน การแสดงความคิดเห็น ฯลฯ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความรู้ความสามารถ และพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น สื่อออนไลน์สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูและผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกันเองโดยการใช้คุณสมบัติของโปรแกรม Google Docs ที่สามารถพิมพ์ข้อความในเอกสารออนไลน์และสามารถตอบโต้ร่วมกันได้ในเอกสารและผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่างๆได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ (ชนวัฒน์ วรรณประภา, 2560 และสื่อออนไลน์กับการศึกษาไทยในยุคดิจิทัล, www.theced-digital.blogspot.com, 2561) ซึ่งในศตวรรษที่ 21 บัณฑิตจึงควรมีลักษณะอันพึงประสงค์ที่เหมาะสมในแต่ละด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ควรประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 ด้าน ได้แก่ 1) คุณลักษณะด้านความรู้ คือ เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน กล้าแสดงออก รักการเรียนรู้ และรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) คุณลักษณะด้านความคิด คือ การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ 3) คุณลักษณะด้านทักษะ คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตการทำงาน และทักษะด้านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 4) คุณลักษณะด้านคุณธรรม คือ การมีจิตสำนึกและค่านิยมที่ดีงาม การมีจิตสาธารณะ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม รับผิดชอบต่อหน้าที่ จิตใจมุ่งมั่นสู่ ความเป็นหนึ่ง เคารพต่อกฎระเบียบ และสิทธิผู้อื่น ตรงต่อเวลา จึงจะมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ ช่วยสร้างสรรค์สังคมได้ (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2557; อดุลย์ วงศ์ริคุณ, 2557 และพิเชษฐ ยังตรง และคณะ, 2560)

ทักษะในศตวรรษที่ 21 (The 21st Century Skills) เป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งของผู้เรียนในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นทักษะที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ พร้อมเข้าสู่สังคมการทำงานที่ใช้ความสามารถ และความรู้ในการทำงานและพัฒนาประเทศ (Trilling & Fadel, 2555) โดยการใช้ความรู้หรือทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์และภาษาอังกฤษ สื่อออนไลน์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านต่างๆ และสามารถนำเทคโนโลยีสื่อออนไลน์มาปรับใช้ในการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน ดังนั้น ระบบการศึกษาจึงจำเป็นต้องสร้างผู้เรียนเพื่อรองรับการทำงานในศตวรรษที่ 21

2.6.2 บทบาทของสื่อออนไลน์กับการเรียน

สื่อออนไลน์เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการเป็นเครื่องมือที่ครูและสามารถนำมาช่วยในการสอน ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเอกสาร การให้งาน การอภิปรายแสดงความคิดเห็น ฯลฯ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความรู้และพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ของผู้สอนได้เป็นอย่างดี สื่อออนไลน์ไม่ได้สร้างขึ้นมาหรือพัฒนาเพื่อการจัดการเรียนการสอนโดยตรง ผู้สอนจะต้องนำประโยชน์และคุณสมบัติของสื่อออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนด้วยตนเอง ผู้สอนนำสื่อออนไลน์มาใช้กระตุ้นผู้เรียนเพื่อความน่าตื่นตาตื่นใจให้กับผู้เรียนในการนำเข้าสู่บทเรียนหรือผู้สอนสามารถสร้างสื่อต่างๆ โดยการอัดวิดีโอการสอนแล้วโพสต์ลงสื่อออนไลน์และยังสามารถติดตามงานของผู้เรียน ตอบคำถามผู้เรียนและให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว (ธนวัฒน์ วรรณประภา, 2560 และสื่อสังคมออนไลน์กับการศึกษาไทยในยุคดิจิทัล, www.Theced-digital.blogspot.com, 2561)

อีกทั้ง การเรียนในรูปแบบออนไลน์ได้รับความนิยมมากขึ้นในปัจจุบัน เช่น การเรียนหรือการส่งงานผ่าน Google Classroom ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่เข้ามาในการเรียนการสอนระหว่างครูและผู้เรียน ดังนั้น ครูจึงเป็นส่วนสำคัญในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของตัวเองให้ดียิ่งขึ้น (ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ, 2560) ครูจึงต้องตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน โดยการนำเทคโนโลยีหรือสื่อออนไลน์เข้ามาปรับใช้หรือประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน และพัฒนาคุณค่าด้านนี้ให้สูงขึ้น ฉะนั้นหน้าที่ของครูในปัจจุบันไม่ใช่เพียงแค่การสอนเนื้อหาหรือทฤษฎีตามบทเรียนเท่านั้น แต่ต้องจัดการเรียนการสอนให้น่าสนใจ และนำสื่อออนไลน์มาพัฒนาเพื่อให้เกิดคุณค่า และประสิทธิภาพที่สูงสุดต่อผู้เรียน (อิวัจเจลานี, 2562 และวิจารณ์ พานิช, 2558)

ดังนั้น บทบาทของสื่อออนไลน์กับการสอนในศตวรรษที่ 21 นั้น ถือว่ามีความสำคัญและจำเป็นต่อทั้งผู้สอนและผู้เรียน โดยการสอนของครูในปัจจุบันนี้ไม่เพียงแต่แค่สอนตามบทเรียนในหนังสือ แต่ควรนำสื่อออนไลน์หรือเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์และปรับใช้ในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และให้ความสำคัญกับการเรียนมากยิ่งขึ้น ครูจึงจำเป็นต้องตระหนักและเห็นคุณค่าของสื่อออนไลน์เพื่อนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด และพัฒนาศักยภาพของบัณฑิตให้เหมาะสมหรือมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21

2.7 การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้

2.7.1 ความหมายของแรงจูงใจ

จากการศึกษาความหมายของแรงจูงใจจากงานวิจัยและบทความวิจัย พบว่า มีผู้ให้ความหมายของแรงจูงใจไปในทิศทางเดียวกันว่า แรงจูงใจ หมายถึง ภาวะที่อยู่ภายในจิตใจหรือแรงผลักดันให้คนมีพฤติกรรม และกำหนดเป้าหมายหรือทิศทางของพฤติกรรมนั้น มีความกระตือรือร้น และความเพียรพยายามที่จะทำ และยังคงพฤติกรรมนั้นต่อไป ถ้าคนที่มีแรงจูงใจสูงจะใช้เวลาพยายามในการไปสู่เป้าหมายด้วยความมุ่งมั่นและตั้งใจ แต่คนที่มีแรงจูงใจต่ำจะไม่แสดงพฤติกรรม หรือยอมแพ้ก่อนบรรลุเป้าหมาย (ประวิณา เข็มยี่สุน, 2553; สุกิจ ทวีศักดิ์, 2555 และณัฐวุฒิ หนูพล, 2560)

จึงกล่าวได้ว่า แรงจูงใจเป็นภาวะภายในจิตใจของบุคคลหรือแรงผลักดันให้คนมีพฤติกรรมที่ได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้า มีความเพียรพยายาม หรือความกระตือรือร้นที่จะทำบางอย่าง และยังคงพฤติกรรมนั้นต่อไป ทำให้เกิดการแสดงออกถึงพฤติกรรมบางอย่าง และพฤติกรรมนั้นจะคงอยู่อย่างถาวร หากคนที่มีแรงจูงใจสูงจะมีความพยายามในการบรรลุเป้าหมายสูง แต่คนที่มีแรงจูงใจต่ำจะไม่แสดงออกถึงพฤติกรรม และไม่มี ความพยายามที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย

2.7.2 การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้

การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ หากมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ก็จะสามารถนำสื่อออนไลน์มาประยุกต์ใช้ในการเรียน เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ และพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ได้ สิ่งที่สามารถสร้างแรงจูงใจได้ คือ ความพร้อม และเป้าหมายของการเรียนรู้ (การสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน, 2559) ดังนั้น จึงทำให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลโดยการสร้างแรงจูงใจในการเรียนมีผลกระทบต่อผู้เรียน เช่น บรรยากาศในห้องเรียน วิธีการสอน กิจกรรมในการเรียน เนื้อหาที่เรียน ตลอดจนถึงความสนใจ เป้าหมาย และแรงกดดันต่างๆ ของผู้เรียน

2.7.3 ประเภทของแรงจูงใจ

Chris Cebellero (2014) กล่าวว่านักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic motives) แรงจูงใจภายนอกเป็นสิ่งที่ผลักดันภายนอกของตัวบุคคล ที่มากระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมอาจจะเป็นการได้รับรางวัล เกียรติยศชื่อเสียง คำชม หรือการยกย่อง แรงจูงใจนี้ไม่คงทนถาวร บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองสิ่งจูงใจดังกล่าวเฉพาะกรณีที่ต้องการสิ่งตอบแทนเท่านั้น

แรงจูงใจภายใน (Intrinsic motives) แรงจูงใจภายในเป็นสิ่งผลักดันจากภายในตัวบุคคล ซึ่งอาจจะ เป็นเจตคติ ความคิด ความสนใจ ความตั้งใจ การมองเห็นคุณค่า ความพอใจ ความต้องการ สิ่งต่างๆ ดังกล่าว นี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมค่อนข้างถาวร เช่น คนงานที่เห็นองค์การคือสถานที่ให้ชีวิตแก่เขาและครอบครัวเขา ก็จะจงรักภักดีต่อองค์การและองค์การบางแห่งขาดทุนในการดำเนินการก็ไม่ได้จ่ายค่าตอบแทนที่ดีแต่ด้วยความผูกพันกับพนักงานก็ร่วมกันลดค่าใช้จ่ายและช่วยกันทำงานอย่างเต็มที่

ผลที่ได้จากการค้นคว้าจะเห็นได้ว่า การสร้างแรงจูงใจนั้นเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้เรียนอย่างมาก ซึ่งหาก ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ ทั้งแรงจูงใจภายนอก และแรงจูงใจภายในจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความสนใจ และสามารถตั้งเป้าหมายให้กับตนเองในการเรียนรู้ได้อย่างดี ซึ่งแรงจูงใจถือเป็นสิ่งสำคัญในการดึงดูดให้ ผู้คนหันมาสนใจหรือใช้สื่อออนไลน์ในการพัฒนาภาษาอังกฤษ โดยผู้ที่ไม่มีแรงจูงใจหรือไม่มีเป้าหมายย่อม ไม่รู้ว่าจะใช้สื่อออนไลน์ในการพัฒนาภาษาอังกฤษไปเพื่ออะไร เพราะคนส่วนใหญ่เลือกที่จะใช้สื่อ ออนไลน์ในความบันเทิงมากกว่า แต่หากมีเป้าหมายหรือแรงจูงใจจะสนใจและเรียนรู้ภาษาอังกฤษผ่านสื่อ ออนไลน์ด้วยตนเอง ดังนั้น การที่ผู้เรียนจะสนใจที่จะค้นคว้าหรือเรียนรู้สิ่งต่างๆ หรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับ แรงจูงใจเป็นสำคัญ (สุภิกา นิรัติศัย, 2561 และรัศมณ ขอดมิ่ง, 2562)

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สื่อออนไลน์ได้เข้ามามีบทบาทมากมายในการดำเนินชีวิตประจำวัน ทั้งในการศึกษา การสื่อสาร การดำเนินการทางธุรกิจ การเผยแพร่ และการกระจายข้อมูลข่าวสาร ซึ่งก็ได้มีผู้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ สื่อออนไลน์ไว้ ดังนี้

อรรถพล ทองวิทยาพรหม; จำนง วงษ์ชาชม และสุทิสรา ซองเหล็กนอก (2561) ศึกษาเรื่อง การใช้สื่อ ออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศรีสงคราม มหาวิทยาลัย นครพนม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาสามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงสื่อออนไลน์เพื่อส่งเสริมการ เรียนรู้ของนักศึกษาได้อย่างสะดวก นักศึกษาสามารถเข้าทบทวนบทเรียนผ่านสื่อออนไลน์เพื่อส่งเสริมการ เรียนรู้ของนักศึกษาควรมีอินเทอร์เน็ตไร้สายในการใช้สื่อออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา มี ศูนย์บริการอินเทอร์เน็ตกลางให้นักศึกษาใช้บริการและมีบทเรียนออนไลน์ในการใช้สื่อออนไลน์เพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา

พรพิไล เดิมสินสวัสดิ์ (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 9 แห่งทั่วประเทศไทย จำนวน 893 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ใช้สื่อออนไลน์ในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ โดยสามารถจำแนกได้ ดังนี้ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน โดยนักศึกษาใช้สื่อออนไลน์ในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษทางการฟังและการพูด คือ การร้องคาราโอเกะเพลงภาษาอังกฤษใน YouTube ด้านการอ่านคือ การให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัดภาษาอังกฤษออนไลน์และในส่วนของด้านการเขียนนั้น นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สื่อออนไลน์ในการทำแบบฝึกหัดภาษาอังกฤษออนไลน์ และเขียนการ์ดอวยพรอิเล็กทรอนิกส์ (E-card) เป็นภาษาอังกฤษ

McLoughlin Catherine (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สื่อออนไลน์สำหรับการสร้างเครือข่ายและการเรียนรู้อย่างมืออาชีพของครูและนักวิชาการในประเทศออสเตรเลีย ผลการวิจัยพบว่า ครูและนักวิชาการมีความสนใจในการเชื่อมโยงกับคนรอบข้าง โดยใช้เครื่องมือเครือข่ายสังคมออนไลน์ในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้แบ่งปันความคิดหรือความรู้ระดับมืออาชีพ และสามารถเข้าถึงทรัพยากรใหม่ๆ ผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ รวมไปถึงครูและนักวิชาการจึงต้องทำความเข้าใจการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ให้ดีที่สุดเพื่อนำไปปรับใช้ในสถาบันอุดมศึกษา อีกทั้ง เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางถึงความต้องการโอกาสในการเรียนรู้เครือข่ายหรือสื่อออนไลน์อย่างมืออาชีพในสถาบันอุดมศึกษา

Shaharane; Jamil and Rodzi (2559) ศึกษาเรื่องแอปพลิเคชัน Google Classroom เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่พอใจกับการใช้แอปพลิเคชัน Google Classroom ที่ได้รับการสอนและแนะนำจากครูภายในชั้นเรียน ซึ่งอัตราส่วนทั้งหมดสูงกว่าค่าเฉลี่ย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปรียบเทียบการใช้งานมีประสิทธิภาพดีมากในด้านความสะดวกในการเข้าถึง การรับรู้หรือประโยชน์ต่างๆ การสื่อสารและการโต้ตอบ การจัดส่งงานและความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ Google Classroom นักเรียนทุกคนต่างพึงพอใจ และชอบในการเรียนผ่านแอปพลิเคชัน Google Classroom ทำให้การเรียนการสอนผ่านสื่อออนไลน์คือ การใช้แอปพลิเคชัน Google Classroom เป็นที่น่าพอใจ และนักเรียนให้ความสำคัญอย่างมาก

จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เล็งเห็นถึงการใช้สื่อออนไลน์ในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียน โดยเลือกใช้สื่อออนไลน์ที่หลากหลาย และเกิดประสิทธิภาพที่แตกต่างกัน แต่

ผลสัมฤทธิ์ใกล้เคียงกัน ซึ่งนักศึกษาสามารถใช้สื่อออนไลน์ได้เกิดประโยชน์และพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ
ด้านต่างๆ อย่างเห็นผลได้ชัด และสื่อออนไลน์ยังเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาของนักศึกษาในยุค
ปัจจุบันอีกด้วย